

Αθήνα: / /2022
Αριθμ. Πρωτ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ &
ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΣ : ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πληροφορίες: Μ. Ευθυμίου
Τηλέφωνο: 2131516392, -186

ΘΕΜΑ: Δικαιούχοι της άδειας του άρθρου 45 του ν. 4808/2021 για μονογονεϊκές οικογένειες

Κατόπιν ερωτημάτων που υποβάλλονται στην Υπηρεσία μας, με την παρούσα παρέχονται οδηγίες για τους δικαιούχους της άδειας για μονογονεϊκές οικογένειες του άρθρου 45 του ν. 4808/2021.

Από την ανωτέρω διάταξη ορίζονται τα εξής:

«Στους εργαζόμενους γονείς, κατά την έννοια του άρθρου 33, που έχουν χηρέψει και στον άγαμο γονέα που έχει την αποκλειστική επιμέλεια παιδιού, χορηγείται άδεια έξι (6) εργάσιμων ημερών ετησίως, με αποδοχές, επιπλέον αυτής που δικαιούνται από άλλες διατάξεις. Γονέας με τρία (3) παιδιά ή περισσότερα, δικαιούται άδειας οκτώ (8) εργάσιμων ημερών ετησίως.

Για την έκδοση της ελήφθησαν υπόψη τα εξής:

α) οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος, από τις οποίες ορίζονται τα εξής:

«1. Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους.[...] 3. Το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων.»

β) ο ορισμός της έννοιας του μονογονέα κατά τη Γνωμοδότηση 205/2019 του Ε' Τμήματος του ΝΣΚ, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από Υπουργό Εσωτερικών,

γ) οι διατάξεις του Α.Κ. (π.δ. 456/1984) για τη γονική μέριμνα και την επιμέλεια των τέκνων, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν από τις διατάξεις του ν. 4800/2021, ειδικά ως προς το θέμα της από κοινού και εξίσου άσκησης της γονικής μέριμνας των τέκνων και από τους δύο γονείς σε περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσης γάμου, λύσης συμφώνου συμβίωσης, ή διακοπής συμβίωσης των συζύγων ή των μερών του συμφώνου συμβίωσης, αλλά και ως προς τις προβλεπόμενες περιπτώσεις παρεκκλίσεων κατά τις οποίες το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει να κατανείμει τη γονική μέριμνα ή να

εξειδικεύσει τον τρόπο άσκησης της μεταξύ των γονέων στα κατ' ιδίαν θέματα ή ακόμη να την αναθέσει καθ' ολοκληρία στον ένα γονέα ή σε τρίτο πρόσωπο,

δ) ότι η έννοια της γονικής μέριμνας είναι ευρύτερη της επιμέλειας των τέκνων και συμπεριλαμβάνει αυτήν,

ε) ότι από το άρθρο 45 του ν. 4808/2021 αναγνωρίζεται από τον νομοθέτη η μονογονεϊκή οικογένεια ως κατηγορία χρήζουσα ειδικής προστασίας και φροντίδας και αναγνωρίζονται παράλληλα οι αυξημένες ευθύνες φροντίδας του μονογονεα λόγω της αποκλειστικής ευθύνης ανατροφής τέκνου/τέκνων.

στ) τα ερμηνευτικά ζητήματα όπως αυτά αναδείχθηκαν από τον Συνήγορο του Πολίτη και οι σχετικές απόψεις του για τους δικαιούχους της άδειας των μονογονεϊκών οικογενειών, σε κατηγορίες μονογονέων, πέραν των ρητά αναφερομένων από το άρθρο 45 του ν. 4808/2021, όπως έχουν εκφραστεί στο πλαίσιο άσκησης της αρμοδιότητάς του με τα υπ' αρ. 307783/67986/2021/14.12.2021 και 307783/34586/2022/21.06.2022 έγγραφα του.

Από τον συνδυασμό των παραπάνω προκύπτει προδήλως ότι ο γονέας, ή τρίτο πρόσωπο, που του έχει ανατεθεί η κατ' αποκλειστικότητα άσκηση της γονικής μέριμνας του προσώπου του τέκνου/παιδιού με δικαστική απόφαση, καθώς και ο γονέας στον οποίο έχει ανατεθεί η κατ' αποκλειστικότητα άσκηση της επιμέλειας του προσώπου του τέκνου του με δικαστική απόφαση ή με έγγραφη συμφωνία, ή με ψηφιακή δήλωση του άρ. 1441 του ΑΚ, ως ισχύει, λύσης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης, ή σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης των συζύγων ή των μερών του συμφώνου συμβίωσης, ή ακύρωσης του γάμου, ως ορίζεται κάθε φορά από τις σχετικές διατάξεις η ρύθμιση των θεμάτων αυτών, τελεί εν τοις πράγμασι υπό τις ίδιες συνθήκες με τον χήρο ή άγαμο γονέα που έχει την επιμέλεια του τέκνου, κατά το άρθρο 45 του ν. 4808/2021, ως προς τις επαυξημένες υποχρεώσεις που έχει για την καθημερινή και αποκλειστική επιμέλεια της ανατροφής, την επίβλεψη, τη μόρφωση και εκπαίδευσή του, αλλά και τα επείγοντα και άμεσα ζητήματα που άπτονται της σωματικής, ψυχικής και πνευματικής υγείας του παιδιού.

Εν κατακλείδι, συνοψίζοντας τα παραπάνω, η ορθή ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 45 του ν. 4808/2021 είναι ευρύτερη της στενής γραμματικής διατύπωσης αυτής, προκειμένου να ανταποκρίνεται στον σκοπό της, και καταλαμβάνει, ως δικαιούχους της άδειας των μονογονεϊκών οικογενειών, τους εργαζόμενους γονείς, ή τρίτα πρόσωπα, που τους έχει ανατεθεί η κατ' αποκλειστικότητα άσκηση της γονικής μέριμνας του προσώπου του τέκνου/παιδιού με δικαστική απόφαση, καθώς και τους γονείς στους οποίους έχει ανατεθεί η κατ' αποκλειστικότητα άσκηση της επιμέλειας του προσώπου του τέκνου τους, με δικαστική απόφαση ή με έγγραφη συμφωνία λύσης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης, ή σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης των συζύγων ή των μερών του συμφώνου συμβίωσης, ή ακύρωσης του γάμου, ως ορίζεται κάθε φορά από τις σχετικές διατάξεις η ρύθμιση των θεμάτων αυτών.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ANNA ΣΤΡΑΤΙΝΑΚΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Γραφείο κ. Γενικού Επιθεωρητή Επιθεώρησης Εργασίας
2. Δ/ση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων της Κ.Υ. της Επιθεώρησης Εργασίας
3. Υπουργείο Εσωτερικών
Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα
Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα
Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού
Τμήμα Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας
4. Συνήγορος του Πολίτη,
Κύκλος Ίσης Μεταχείρισης,
Υπόψη κας Λυκοβαρδή

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κας Συρεγγέλα
3. Γραφείο κας Γενικής Γραμματέως Εργασιακών Σχέσεων
4. Γραφείο κας Γενικής Γραμματέως ΔΟΠΠΦ
5. Γραφείο κας Υπηρεσιακής Γραμματέως
6. Γραφείο κ. Προϊσταμένου Γεν. Δ/σης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία
7. Γραφείο κ. Προϊσταμένης Γεν. Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
8. Γραφείο κας Νομικής Συμβούλου
9. Δ7/Γ'
10. Δ7/ΚΦ